

KIESRAAD

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Onderwerp
Advies over de Consultatie Verzamelwet BZK 20XX

KIESRAAD

Datum
27 februari 2023

Ons kenmerk
2023-0000069733

Inlichtingen
mr. D. Bogaart
T 070-4266266

Uw kenmerk
2022-0000576930

Blad
1 van 3

Bezoekadres
Zurichtoren, 14 etage
Muzenstraat 85
2511 WB Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.kiesraad.nl

E-mailadres
kiesraad@kiesraad.nl

Inleiding

In uw brief van 24 januari 2023 heeft u de Kiesraad het wetsontwerp voor de Verzamelwet BZK 20XX ter consultatie voorgelegd. U geeft in uw brief aan dat u het wetsontwerp ter informatie deelt en dat u de Kiesraad de mogelijkheid biedt om op het wetsontwerp te reageren. Hierbij treft u ons advies op het wetsontwerp aan.

De Kiesraad heeft daarnaast begrepen dat u nog enkele andere wijzigingen van de Kieswet wenst mee te nemen in de Verzamelwet BZK 20XX. Wij gaan er van uit dat de Kiesraad met betrekking tot die wijzigingen nog apart in de gelegenheid wordt gesteld om advies te geven.

Samenvatting

De Kiesraad acht de voorgestelde wijzigingen begrijpelijk en toereikend om de beschreven omissies te herstellen. Wel adviseert de Kiesraad in artikel Na 5 Kieswet een nadere toelichting op te nemen om interpretatievraagstukken te voorkomen en om artikel J 8 Kieswet aan te vullen met een zelfstandige bevoegdheid voor de burgemeester.

1. Wetsontwerp

Het wetsontwerp voor de Verzamelwet BZK 20XX (hierna: het wetsontwerp) herstelt enige gebreken van ondergeschikte aard in diverse wetten op het terrein van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Daaronder vallen de Kieswet en de Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten.

1.1 Aard van de voorgestelde wijzigingen

Het wetsontwerp bevat geen inhoudelijke wijzigingen in de Kieswet of de Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten. Het merendeel van de wijzigingen heeft als

doel het herstellen van taalkundige onjuistheden, onjuiste verwijzingen of andersoortige omissies die per abuis zijn ontstaan. Op enkele punten worden artikelen taalkundig gewijzigd ter verduidelijking. Over één van de voorgestelde wijzigingen heeft de Kiesraad een opmerking. Bij alle overige wijzigingen zien we geen reden tot het maken van opmerkingen.

1.2 Wijziging artikel Na 5 van de Kieswet

De Kiesraad adviseert om in artikel Na 5 van de Kieswet een nadere toelichting op te nemen. Het huidige tweede lid van artikel Na 5 van de Kieswet luidt *'Indien bij het nemen van een beslissing door de aanwezige leden de stemmen staken, beslist de stem van de voorzitter of, indien de voorzitter niet aanwezig is, de plaatsvervangend voorzitter.'* In het wetsontwerp wordt de zinsnede *'of, indien de voorzitter niet aanwezig is, de plaatsvervangend voorzitter'* uit dit lid verwijderd. In de toelichting bij het wetsontwerp wordt op deze wijziging niet nader ingegaan.

Deze wijziging kan tot onduidelijkheid leiden in de situatie waarin het college van burgemeester en wethouders ervoor kiest om het gemeentelijk stembureau gelijktijdig op meerdere locaties zitting te laten houden. De voorzitter is dan namelijk op één locatie aanwezig en op de andere locaties is er een plaatsvervangend voorzitter. In de praktijk kan onduidelijkheid ontstaan over wie de doorslaggevende stem heeft bij onenigheid op een locatie waar de voorzitter niet aanwezig is. Moet de plaatsvervangend voorzitter van de betreffende locatie in dat geval contact opnemen met de voorzitter om te beslissen hoe de situatie wordt opgelost? Of oefent de aanwezige plaatsvervangend voorzitter deze taken en bevoegdheden nog steeds uit, zoals op dit moment ook het geval is? Dit laatste wordt vermoedelijk bedoeld. De Kiesraad adviseert dit ook expliciet op te nemen in de toelichting, zodat hierover geen verschil van interpretatie kan ontstaan.

2. Aanvulling artikel J 8 van de Kieswet

Op grond van artikel J 8 van de Kieswet ontvangt elke kiezer ten minste veertien dagen voor de dag van stemming een stempas van de burgemeester van de gemeente waar hij geregistreerd is. Wanneer de stempas van de kiezer in het ongereede is geraakt of wanneer de kiezer geen stempas heeft ontvangen, kan de burgermeester, op verzoek van de kiezer, aan de kiezer een nieuwe stempas uitreiken of verzenden.

De situatie kan zich echter voordoen dat de gemeente, na de (bulk) verzending van de stempassen, vaststelt dat er in een bepaalde straat en/of wijk in zijn geheel geen stempassen zijn bezorgd. Onder de huidige wetgeving is het niet mogelijk voor de burgemeester om in een dergelijke situatie op eigen initiatief vervangende stempassen te versturen. Dit is immers niet conform artikel J 8 van de Kieswet *'op verzoek van de kiezer'*. De Kiesraad adviseert om artikel J 8 van de Kieswet hierop aan te passen, zodat de burgemeester in uitzonderlijke situaties ook zonder verzoek daartoe van de kiezer bevoegd is om vervangende stempassen te versturen.

Datum
27 februari 2023

Kenmerk

Onderdeel
Kiesraad

Blad
3 van 3

Slot

De Kiesraad vindt de voorgestelde wijzigingen begrijpelijk en toereikend om de beschreven omissies te herstellen. Wij zien daarom geen reden tot het maken van verdere opmerkingen.

DE KIESRAAD,
voor deze,

W.J. Kuijken,
voorzitter

P.J. Young,
secretaris-directeur